

DIYALOG-ÇÖZÜM-BARİŞ KÜRT HALKINA ÖZGÜRLÜK

İşçi sınıfının kendi eylemi, önündeki tüm antidemokratik bariyerleri aşma yeteneğine sahiptir. Bu eylemin en önemli müttefiki, Kürt halkının haklı taleplerini kazanmak için on yıllardır sürdürdüğü mücadeledir.

sayfa 2-6-7

GAZZE'DE SOYKIRIM SÜRÜYOR

İSRAİL'LE TİCARETİ KESİN!

sayfa 4-5

YOKSULLUĞA ÖFKE BİRLEŞİK MÜCADELEYE

Son yılların en büyük işçi eylemi Türk-İş'in çağrısıyla Ankara'da gerçekleşti.

"Kadına uzanan eller kırılсын" sloganı büyük alkış ve destek aldı. İşçi sınıfının bütün kesimlerinin taleplerinin kazanılması, tüm konfederasyonların birleşik mücadele vermesiyle mümkün olabilir.

sayfa 9

BARIŞ İÇİN ACİL BARIŞ KOALİSYONU LAZIM

Çözüm Süresi, 2013-2015 yılları arasında cumhuriyet tarihinin en muazzam açılımına ve en büyük tabuların yıkılmasına şahitlik ettiğimiz bir dönemdi. Selahattin Demirtaş sürecin somut kazanımlarından öte, başka bir anlam daha taşıdığı, bunun da Kürt sorununun tüm düzeyleriyle tartışılması olduğunu söylemişti.

Kürt sorununun gerçekten de tartışılmadık hiçbir yönünün kalmadığı, önyargıların bu tartışmalarla dağıtıldığı bu dönemde, Çözüm sürecinin bir tarafını oluşturan Kürt muhalefeti ve bizim gibi Çözüm sürecinden Kürtlerin kazanımıyla çıkması için canla başla çalışan sosyalistler ve ittifak kurduğumuz demokratik kesimler dışında kalanlar, muhalefetin ve solun geniş kesimleri ve CHP. Sürece en iyi ihtimalle mesafeli ama esasen karşıydı. Bu durum, barış talebinin geniş kitleler tarafından sokakta savunulacak bir politik hedef olmasının önüne geçti.

AKP'yle barış olmaz diyenler, demokrasi olmadan barış olmaz diyenlerle el ele yoğun bir propaganda yaptılar. Çözüm sürecinin nasıl bir dinamığa sahip olduğunu kavrayamayanlar Kürt halkına sırtını dönerek işçi sınıfı içinde milliyetçiliğe karşı mücadeleyi savsaklamakla kalmadılar, demokratik gelişmelerin dışında kaldılar. Bu demokratik gelişmelerin bir parçası, inşacıları olarak davranmamak zirvesine 28 Nisan 2015'te Dolmabahçe'de Başbakanlık ofisinde yapılan Çözüm Süreci deklarasyonunun okunması sürecinde çıktı. Bu muazzam önemdeki tarihsel adım, kelimenin tam anlamıyla sahipsiz kaldı.

Erdoğan Çözüm Sürecini buzdolabına kaldırdığı o kadar rahat dile getirebildiyse bunun nedeni "Yapamazsın!" diyen güçlü bir toplumsal muhalefetin örgütlenmemiş olmasıydı.

Gezi direnişinin etkisi

Çözüm sürecinde yaşanan dramatik bir gelişme de Gezi direnişinin patlak vermesiydi. Gezi direnişi, başlı başına, müzakere süreçlerinin donuk görüldüğü anlarda bile dipten nasıl bir rahatlama ve demokrasi yönünde ivme yarattığının canlı kanıtıdır. Şunu kesinlikle söyleyebiliriz: Çözüm Süreci başlamamış olsaydı, Gezi direnişi gibi bir direnişten söz edemezdik. Fakat Gezi direnişi hem müzakere içinde olan güçlerin hem de bir barış sürecinin önemini keskin bir şekilde farkında olan Sosyalist İşçi okurları gibi kesimlerle AKP'nin içinde olduğu her hangi bir süreci kategorik olarak reddeden ulusalcı grupların karmaşık bir şekilde bir arada mücadele ettiği bir zemin

oldu. Hem Gezi direnişini savunmak hem de AKP'yi Çözüm Süreci'nin sürüdürülmesi için aşağıdan bir mücadeleyle sıkıştırmak mümkündür. Bir kaç hafta içinde AKP'nin iktidarda indirileceği düşüncesi çocuğu bir şekilde Gezi direnişinin militan ve yığınsal dinamizminin Çözüm Süreci'nde Kürt halkının haklı taleplerinin hayata geçmesi mücadelesinin bir parçası olmasını engelledi.

Şimdi barış zamandır!

Şu anda içinde olduğumuz, Ankara'daki canlı bomba eyleminin gösterdiği gibi daha ilk günden sabote edilmeye çalışılacağı açık olan diyalog sürecini sahiplenmek sosyalistlerin en temel görevidir. Bize acil bir Barış Koalisyonu lazım. Bu koalisyon, diyalog sürecinin muhatabının kim olduğunu vurgulayan, gelişmeler Kürt halkının en temel haklarını yasal, anayasal her düzeyde garanti altına alan bir sonuca ulaşmadan durmayacak olan bir kampanya, hareket olarak çalışmalıdır.

AKP ile barış olmaz diyerek bir barış sürecinin ilk adımlarında neler yapacağını, hangi adımları atacağını planlamaya çalışan Kürt halkını, Kürt politik liderliklerini yalnız bırakanlar aslında Kürtlerin temel haklarını kazanmasıyla hiçbir ilgilerinin olmadığını da itiraf etmiş oluyorlar.

Biz ise önceki yıllardan sahip olduğumuz deneyimle, barışın kaybedeni olmaz, olursa egemen sınıf ve iktidar olur diyerek binlerce bireyin, onlarca kurumun, platformun, inisiyatifin, emek örgütlerinin yan yana gelebileceği bir zemini inşa etmek için en öne atılacağız.

Kürt halkının kiminle barışacağına karışmayan ama diyalog sürecinden ezilenlerin şöhline dönüşecek bir halk dinamizminin açığa çıkması için batıdan Kürtlerin daima uzattığı barış eline sınıksız sarılacak bir iradenin inşası için harekete geçeceğiz.

Bu sayı katkıda bulunanlar: Alex Callinicos, Can Irmak Özınanır, D. Konur, Irmak Yavlal, Özdeş Özbay, Şenol Karakaş, Umut Mahir Özen, Volkan Akyıldırım.

15 GÜNDE BİR

MİT "ETKİ AJANLIĞI YASASI" İÇİN DİRETİYOR

Geçtiğimiz Mayıs ayında 9. Yargı Paketi Taslağında bulunduğu gerekçesiyle kamuoyunun tepkisini çeken etki ajanlığı olarak bildiğimiz "devletin güvenliği veya siyasal yararları aleyhine suç işleme" başlıklı maddeler yeniden gündemde. Önceki yargı paketindeki evli kadının soyadı, 6284 sayılı şiddet yasasında değişiklik, mükerrer suçlulara af gibi diğer önemli başlıklarla birlikte yürütülen kampanyalar sonucunda bu maddelerle birlikte paketten çıkarılan etki ajanlığı yasası bu sefer "Noterlik Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi" paketinin içine dahil edildi.

MİT'in talebiyle torbaya sokulduğuna dikkat çeken yasa bir kez daha toplumun çeşitli kesimlerinin ve hedef aldığı sivil toplum kuruluşlarının tepkisiyle karşılandı. Aralarında Basın Konseyi, DİSK Basın-İş, Diploması Muhabirleri Derneği, Çağdaş Gazeteciler Cemiyeti (ÇGD), Gazeteciler Cemiyeti, Ekonomi Muhabirleri Derneği, Haber-Sen, İzmir Gazeteciler Cemiyeti, Medya ve Hukuk Çalışmaları Derneği (MLSA) ile Türkiye Gazeteciler Sendikası (TGS)'nin bulunduğu basın meslek örgütleri geri çekilmesine karşı yeniden TBMM'ye getirilen 'etki ajanlığı' yasa tasarısına karşı ortak bir bildiri yayımladı. Bildiride "tüm meslek örgütleri ve sivil toplum kuruluşlarıyla dayanışma içinde bu hukuk dışı yasal düzenlemeye karşı çıkacak ve kamuoyunu bilgilendirmeye devam edeceğiz. Bizler, özgür bir basın ve ifade özgürlüğünün savunucusuyuz" ifadelerine yer verildi.

***

"EMEKLİLİKTE BEKLENEN ÖMÜR" İSTATİSTİKLERİ ERKEN EMEKLİLİK İDDİALARINI ÇÜRÜTÜYOR

EYT düzenlemesinin ardından "erken emeklilik" oranının çok yüksek olduğunu ve bu durumun adaletsizlik yarattığını, kimilerinin 30-40 yıl emekli maaşı aldığını iddia eden ekonomistler olmuştur.

OECD'nin 2022 istatistikleri ise bu iddiaları yalanlıyor. OECD verilerine göre Türkiye'de çalışma hayatı sonrası ortalama ömür beklentisi erkeklerde 18,1 yıl, kadınlarda 23,6 yıl.

Kadın ve erkek istihdam oranları dikkate alındığında ise Türkiye'de çalışma hayatından ayrıldıktan sonra beklenen ömür yaklaşık 20 yıl olarak hesaplanıyor. OECD ortalamasıysa erkeklerde 18,4 yıl, kadınlarda 22,8 yıl. Öte yandan AB ortalaması erkeklerde 18,4 kadınlarda 22,9.

SGK verileri de yaşlılık aylığı alanların %85'inin 50 yaşının üzerinde olduğunu ortaya koyuyor. Yani oranlar, iddiaların aksine Türkiye'li emekçilerin uzun yıllar çalıştığını ve emekliliğin ardından birçok ülkede yaşayanlardan daha kısa süre hayatta kalabildiğini gösteriyor.

Ülke	Erkek	Kadın
Fransa	25,3	26,1
Lübnan	20,7	22,8
Belçika	22,2	23,1
İspanya	22,0	23,5
Almanya	21,7	22,7
Porto Galiçya	21,6	22,5
İtalya	20,7	22,6
Avusturya	20,5	22,5
Yunanistan	20,4	22,2
Barbados	20,2	24,0
Çekya	19,9	22,3
İrlanda	19,8	24,5
OECD Ortalaması	19,8	22,8
İngiltere	19,5	22,5
Yeni Zelanda	19,2	22,5
Yunanistan	19,1	22,1
Avustralya	18,8	22,6
Polonya	18,5	22,2
Finlandiya	18,4	21,5
İrlanda	18,2	21,6
Yeni Zelanda	18,1	22,4
İspanya	18,1	20,9
Yunanistan	18,0	20,6
Almanya	17,9	22,4
İtalya	16,8	20,7
İspanya	16,6	20,7
Yunanistan	16,6	20,5
Yunanistan	16,2	21,7
Yunanistan	16,0	21,0
İspanya	15,7	20,2
Yunanistan	15,5	22,4
Yunanistan	14,9	20,1
Yunanistan	14,8	21,1
Yunanistan	14,5	20,7
Yunanistan	14,0	20,2
Yunanistan	13,0	21,0

Tablo: Türkiye'de Yaşlılık Aylığı Alanların Dağılımı

Yaş Grubu	Yaşlılık Aylığı Alanların İçindeki Oranı (%)
40 altı	0,2
41-50	14,4
51-60	32,0
61-70	31,6
70+	21,8
60+	53,4

SAĞLIK SİSTEMİ SORUNUNUN KENDİSİ

BEKİR ERSİN

Birkaç gündür bebeklerin ölüm haberleriyle sarsıyoruz. Her gün birkaç işçinin, kadının, LGBTI+'nın ölümüne alıştırdığımız bu günlerde bebek ölümleri çok fazla geldi.

Yıllardır sağlık hizmetlerinin özelleştirilmesi uygulaması ile gereksiz ne kadar çok para harcandığı, ne kadar canın kâra kurban gittiği hakkında yenidoğan ölümleri ile bir fikir sahibi olabildik.

Yıllarca devlet sağlık hizmetleri yatırımlarını en alt seviyelere çekerek verilen hizmetin kalitesini düşürdü. Muayene olmak için sıra bulmak imkansızlaştı. Muayene olanlar ise derdine çare bulmakta zorlandı. Sağlıkta şiddet tırmandı. Bu koşullarda özel sağlık hizmeti sunan hastaneler giderek öne çıktı. Düşük ücretlere, kalitesiz koşullara, mobbinge, şiddete mahkum edilen sağlık çalışanları özelleme geçmeye başladılar. Yıllardır bakımsızlıktan sıvaları dökülen devlet hastanelerine karşı havalı lobileri, yatak odaları olan, çalışanlarının moda dergisine poz vericesine çekilen fotoğraflarıyla öne çıkarılan özel hastaneler verdikleri hizmetten ziyade göz boyayarak öne çıktılar.

Çok duyar olduk: "Gittim, her türlü tetkiki yaptılar. Çok güzel hastane..."

Hastane açan yatırımcılar diğer yatırımcılardan daha yardımsever oldukları için hastane açmıyorlardı elbette.

Yatırımcının tek derdi yatırdığı paranın karşılığında kâr elde etmektir. İster markette gofret satın, isterseniz sağlık hizmeti sunun. Para kazandıkları sürece size her türlü tetkiki yaparlar elbette. Yeter ki siz parasını ödeyin.

Sağlık, insanların çoğu zaman kendisini çaresiz hissettiği, kendisine ne denirse kabul ettiği bir alan. Ve bu durum kolaylıkla istismar edilebilecek bir zemin yaratıyor. Hele bir de sağlık talebini kışkırtırsanız, "Size bir de tomografi çekelim." denilen ortamdan, "Bana tomografi çekmeyecek misiniz?"e kadar geliriz.

2000'lerin başlarında özel sağlık hizmetleri tüm sağlık hizmetlerinin küçük bir kısmını oluştururken, günümüzde tüm hizmetlerin 1/3'üne ulaşmış durumda.

Hele de devletin daha çok ödeme yaptığı yoğun bakım hizmetlerinde daha fazla özel yatırım var. Yenidoğan hizmetleri de öyle. Daha kârlı olan hizmetlere daha fazla yatırım yapılırken oraları her zaman dolu tutmak mümkün olmayabilir. Bu da kârlılığı düşürür muhakkak. İşte bu nokta da devreye belli ki yenidoğan çetesi gibi çetelerin girmesine uygun zemini yaratıyor. Gereksiz bir şekilde yatırılan bebekler, gereksiz tetkikler, ilaç uygulamaları ve ölümler... Tıpta Hipokrat'tan bu yana uyulmaya çalışılan "Önce zarar verme." şiarı unutulmuş çok oldu. Sağlık tümüyle kâr amaçlı bir hizmet haline geldi. Ve bu sadece özel hastanelerde değil artık devlet hastanelerinde de böyle. Sadece seviyeleri farklı.

Bugün yenidoğanlarla ilgili duyduğumuz haberler buzdağının sadece bir kısmı. Sağlık hizmetlerinin her alanında benzer şeyler döndüğüne emin olmak lazım. Ki şimdiden haberleri çıkmaya başladı. Diyaliz çetesi, stent çetesi gibi...

Yıllarca tabip odaları, sağlık çalışanları sendikaları "Sağlıkta özelleştirme ölüm demektir." diyerek tam da şimdi yaşananları anlatmaktaydılar.

Bu yüzden sağlıkta özel hizmet verilmesi derhal durdurulmalı. Tüm özel hastaneler, bakım evleri ve benzerleri kamulaştırılmalı. Sağlık yeniden herkesin erişebildiği bir hizmet haline getirilmeli.

"Eski kötü günlere mi dönelim?" diye soranlar var. Elbette ki hayır. Yeterli yatırım, yeterli personel ve tabii ki personel memnuniyetiyle çok daha kaliteli hizmet vermek mümkün. Vergilerimizle özel sektöre teşvik vereceklerine sağlık hizmetlerine kaynak aktarabilirler.

Herkese eşit, genel bütçeden karşılanan (ücretsiz) sağlık hizmeti temel talebimiz olmalı.

BEBEKLER SORUŞTURMA SIRASINDA ÖLMÜŞ

Özelleştirilmiş sağlık sisteminde insan hayatı sadece bir kazanç konusu. Sadece daha fazla kâr için bebekleri bile öldürdüler. Ve buna bir şekilde göz yumuldu.

İstanbul Avrupa yakasında gelir ortalaması görece düşük semtlerde açılan "merdiven altı" 19 özel hastanede, yeni doğan bebekleri günde 8 lira için yoğun bakım ünitesine hapsedip, günlerce burada tutmak, faturasını Sosyal Güvenlik Kurumu'na göndermek, aynı zamanda eğer göçmenseniz üstüne para isteyip, ölmelerine göz yummak...

Anlatılanlar

Mart 2023'te CİMER'e bir ihbar yapılıyor. Ve ardından devlet harekete geçiyor. Sorumlular teknik takip altına alınıyor. Ve suç dosyası Nisan 2024'te iddianameye dönüşüyor.

Bugün davaya bakan savcının ikinci bir çete tarafından makamında tehdit edilmesi üzerine bu korkunç davayı duyduk.

İki doktor ve altında sağlık çalışanlarının

bulunduğu bir suç örgütü şeması çizildi. Onlarca kişi içeri alındı. Yoğun bakım ünitelerini bunlara kiralayan bazı hastaneler kapatıldı. Bunlardan biri de AKP'li eski Sağlık Bakanı Mehmet Müezzinoğlu'na ait. O ve diğer hastane sahipleri hakkındaysa soruşturma yok.

Vahim gerçek

10 bebeğin yoğun bakımda tutularak öldürüldüğü söyleniyor. Fakat bu bebeklerden 9'u soruşturma sırasında, çete üyelerinin telefonları dinlenirken ölmüş!

Sağlık Bakanı Kemal Memişoğlu ise gizli yürütülen soruşturma sırasında hayatlarını korunduğunu söyledi.

Öte yandan yoğun bakımdaki cinayetler, Fahrettin Koca'nın başkanlığı döneminde gerçekleşti. Kendisi de özel hastane zinciri sahibi olan Koca'nın "yenidoğan çetesinden" haberdar edilmediği iddia ediliyor.

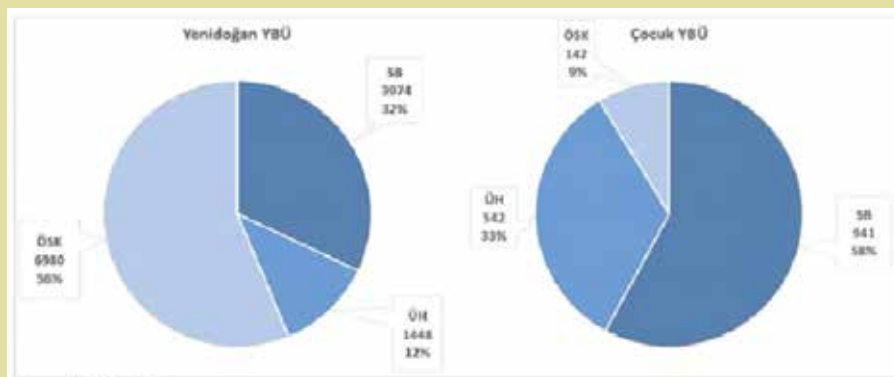
Bu soruşturma genişletilmeli. Tüm sorumlular hesap vermelidir.

TTB: SAĞLIK SİSTEMİ TAMAMEN ÇÖKMÜŞ DURUMDA

TTB Merkez Konseyi Başkanı Dr. Alpay Azap, başından beri yakından izledikleri ve kamuoyunu sıklıkla bilgilendirmeye çalıştıkları olayın temel sebebinin sağlıkta piyasacı politikalar olduğunu vurgulayarak şunları söyledi:

"Geldiğimiz noktada sağlık sistemi tamamen çökmüş durumdadır. Bebek ölümleriyle bunu çok acı bir şekilde anlamış olmak hepimizi yaralıyor ancak perşembenin gelişi çarşambadan belliydi. TTB olarak bu politikalarının yarattığı yıkımı uzun yıllardır anlatmaya çalışıyorduk. Yaşananlar, uygulanan politikaların kaçınılmaz sonucudur."

"Sağlık sistemindeki sorular pansuman tedbirler ile çözülemez. Sağlık sistemi yeniden kurgulanmalıdır. Bunun için yapılması gerekenler de bellidir. Bizim bilimsel verilerden ve halkın sağlığını koruyup geliştiren diğer ülkelerdeki deneyimlerden hareketle hazırladığımız önerilerimiz, reçetelerimiz var. Biz TTB olarak bu konunun peşini bırakmayacağız. Bu konunun geçici tedbirlerle, 'bir grup ahlak ve vicdan yok-sunu kişinin işleri' denilerek kapatılamayacağını biliyoruz. Bu sistemin değişmesi için elimizden geleni yapacağız. Eşit, nitelikli, parasız, ulaşılabilir bir sağlık sistemi mümkün."

Kaynak: SİY, 2018

Grafik.30: Yenidoğan ve Çocuk Yoğunbakım Yataklarının Sektörel Dağılımı, 2018

GAZZE'DE SAVAŞIN BİRİNCİ YILI: İSRAİL İÇİN HEZİMET, BÖLGEDE SAVAŞ RİSKİ

ÖZDEŞ ÖZBAY

7 Ekim saldırılarının üzerinden bir yıl geçti. Genel bir değerlendirme yaptığımızda Gazze'de Ortak Hareket Odası kuran ve içlerindeki en güçlü örgütün Hamas olduğu Filistinli direniş örgütleri, tüm imkansızlıklara rağmen çatışmaya ve sınırlı ölçüde de olsa İsrail ordusuna yönelik pusu ve karşı saldırı operasyonlarına devam ediyor. 43 bine yaklaşan ölü sayısına rağmen İsrail açısından Gazze'deki direniş bitirilemedi. İsrail askerlerinin çekildiği her yer, kendi generallerinin deyimiyle, 15 dakika sonra tekrar Hamas'ın kontrolüne giriyor. İşgalin birinci yılı geride kalmışken İsrail yine ilk saldırdığı yer olan Gazze şehrine ve daha önce işgal ettiği hastanelere operasyon düzenliyor. Üstelik esirler de hala kurtarılabildiği değil.

Dünya Filistin için ayakta

Bu bir yılda tüm dünyada milyonlarca kişi İsrail'in şiddetine karşı sokaklara indi. Kitlesele eylemler ağırlıklı olarak İsrail'in en büyük destekçisi olan ülkelerde, yani ABD, Britanya, Almanya ve Fransa gibi ülkelerde gerçekleşti. İktidarların devrilmesine, seçim sonuçlarının etkilenmesine sebep oldu.

ABD'de Anti-Siyonist Yahudi örgütü Jewish Voice for Peace on binlerce Amerikalı Yahudi'yi savaşa karşı sokaklara döktü. ABD'nin en prestijli üniversitelerinden Columbia Üniversitesi'nde başlayan Filistin Dayanışma Kampı sonrası Filistin'e destek işgalleri dünya çapında yüzden fazla kampüse yayıldı. Dünya "Yeni bir 68 Hareketi mi?" sorusunu hararetle tartıştı.

Britanya'da yüz binlerin eylemleri devam ediyor. Berlin'de birkaç hafta önce tüm yasaqlara rağmen 30 bin kişi Filistin için yürüdü. Fransa'da parlamento seçimlerini kazanan Yeni Halk Cephesi, açıkça özgür Filistin'i savunuyor ve sokak eylemlerinde Filistin bayrakları taşıyor.

Britanya'da İsrail destekçisi Muhafazakâr Parti temmuz ayındaki seçimlerde ağır bir yenilgi aldı. Elbette tek neden Filistin değildi ve birinci olan İşçi Partisi de Filistin yanlısı değil ama yine de İşçi Partisi, İsrail ile mesafelenmek durumunda kaldı. Üstelik beş bağımsız Filistin yanlısı vekil de İşçi Partisi adaylarını geçerek parlamentoya girdi. İşçi Partisi iktidarı, Filistin devletini tanıyacağını ilan etti. Ateşkes çağrısı yaptı ve Britanya'nın Uluslararası Ceza Mahkemesi'nin Netanyahu hakkındaki kararını uygulamama kararını geri çekti. Ardından da sınırlı da olsa bazı silahların İsrail'e satışına yasak getirdi.

ABD'de İsrail destekçisi Joe Biden ya da savaş karşıtlarının taktığı ismiyle "soykı-

Amerika ve İngiltere'de Filistin'le dayanışma eylemleri

rımcı Joe" başkanlık yarışından çekilmek zorunda kaldı. Yeni aday Kamala Harris ise İsrail'e karşı daha sert açıklamalar yapıyor. Ancak silah desteğine devam edeceğini de açıkça söyledi ve bu açıklama kendisini zora sokuyor.

İsrail'in izolasyonu

Bu eylemler sayesinde İsrail devleti, uluslararası arenada tarihinde hiç olmadığı kadar yalnızlaşmış durumda. Uluslararası Adalet Divanı, Gazze işgali konusunda iki kez İsrail aleyhine karar verdi. Mayıs ayında Uluslararası Ceza Mahkemesi başsavcısı, Netanyahu için yakalama emri talep etti. Uluslararası Adalet Divanı, temmuz ayında tarihi bir karara daha imza attı. 2022 yılında, BM Genel Kurulu, UAD'den hukuki görüş talebinde bulunmuştu. Bu talebe yanıtını açıklayan mahkeme, İsrail'in Filistin topraklarını işgal etmiş olduğunu, oradaki yerleşimlerinin yasadışı olduğunu ve mümkün olan en kısa sürede bu işgale son vermek zorunda olduğunu açıkladı.

İsrail'i 1948'de var eden kurum olan BM'nin en üst düzey sözcüleri 7 Ekim'den bu yana defalarca İsrail'i çok sert eleştir-di. İsrail'in talebiyle kurulan ve Filistinli mültecilere yardım etmekle görevlendirilen UNRWA'nın üst düzey bürokratları, İsrail'in Gazze'de soykırım yapmakta olduğunu tekrarlayıp durdu. İsrail ise temmuz ayında BM'ye bağlı UNRWA'yı meclis oylaması ile "terör örgütü" ilan etti ve ekim ayında İsrail'deki faaliyetlerini yasakladı.

Batı Şeria'da artan yasadışı yerleşimci şiddeti nedeniyle İsrail'in en büyük destekçileri olan ABD, Kanada, Fransa ve Britanya

saldırgan kişi ve gruplara çok sayıda yaptırım kararı aldı. Türkiye tüm sorunlarına rağmen ticaret yasağı getirdi. İsrail'in en büyük kömür ithalatçısı Kolombiya, İsrail'e kömür satışını durdurdu.

ABD, Gazze'nin kuzeyine yönelik insani yardımları engellemeye devam edecek olursa İsrail'e askeri desteğini keseceğini ilan etti.

Fransa Cumhurbaşkanı Macron ise 7 Ekim'in yıl dönümüne birkaç gün kala İsrail'in Gazze'de kullandığı silahlara yönelik ambargo uygulanması çağrısında bulundu.

Tüm bunlar İsrail ile en büyük müttefikleri arasındaki çelişkileri gözler önüne seriyordu.

Bölgesel savaşa doğru

İşgalin birinci yılı yaklaşırken hiçbir başarı elde edemeyen ve küresel ölçekte yalnızlaşan İsrail, savaş stratejisinde değişikliğe giderek suikastlara ve savaşı bölgeye yayma adımına geçti.

İsrail, temmuz sonunda İran'ın başkenti Tahran'da bir suikast düzenleyerek Hamas lideri Haniye'yi öldürdü. Sonra da tarihe kitlesele suikastlar olarak geçen bir katliam dizisi başlattı. Çağrı cihazları ve telsizlere yerleştiği patlayıcılar aracılığıyla Hizbullah'a yönelik kitle suikastları düzenledi. Saldırılarda siviller dahil onlarca kişi öldü ve binlerce kişi yaralandı. Sonra da Lübnan'a saldırdı. Hizbullah lideri Hasan Nasrallah'ı Beyrut'a attığı bir roketle öldürdü. Bunun üzerine İran bir kez daha yüzlerce füze atışıyla İsrail'e yanıt verdi. Bu arada İsrail defalarca Ye-

men'i ve Suriye'yi de bombaladı. Nasrallah suikastı sonrası Hizbullah'ın başına geçen Hasan Halil Yasin'i eylül ayı sonunda Lübnan'da ve Hamas'ın başına geçen yeni lider Yahya Sinwar'ı da geçtiğimiz hafta Gazze'de öldürdü.

Bölgesel bir savaş tehdidi ABD'yi ve bazı Batılı müttefikleri tekrar İsrail'in savunulması konusunda harekete geçirdi. Savaşı bölgeye yaymak, İsrail için uluslararası izolasyonu kırmanın bir yöntemi haline gelmiş durumda. İsrail aynı zamanda kendi güvenliğini "merkezi yönetimleri yok" dediği Lübnan, Yemen, Suriye ve Irak'a müdahale hakkında ve İran'da bir rejim değişikliğinde görüyor.

İsrail, Gazze'de battıkça içine düşmekte olduğu yalnızlaşmayı savaşı bölgeye yayarak kırma eğiliminde. Ancak bu, son derece tehlikeli bir militarist oyun. Dünyanın içerisinde bulunduğu çoklu kriz ortamında silahlanma küresel ölçekte hızlanıyor. Çin ve ABD etrafında kamplaşma artıyor.

Tek yol Filistin ile dayanışma, İsrail'e boykot

Bu bir yıl bize İsrail'in yenilebileceğini gösterdi. Ancak yenilgi, silahlı mücadele veya İran'ın savaş açmasıyla değil küresel dayanışma eylemleriyle, boykotlarla ve İsrail yanlısı iktidarların devrilmesiyle mümkün olabilir. İsrail, işgalini ancak uluslararası meşruiyet ve uluslararası askeri-ekonomik destekle sürdürebilir. Bu desteğin kesilmesi ve İsrail'in dünyadan izolasyonu Filistin'i özgür kılacak tek yol.

NEDEN HİÇBİR BATILI LİDER İSRAİL'İ DİZGİNLEMEDİ

Batı'da kitleler, liderlerle aynı fikirde değil

ALEX CALLINICOS

Dünya 7 Ekim 2023'ün yıldönümüne İsrail'in soykırımının hem Filistin'de devam ettiği hem de Lübnan'a yayıldığı bir manzarayla giriyor. Yaptıkları cezasız kalan İsrail güçleri, katliam gerçekleştiriyor.

Batılı emperyalist güçler bu vahşet selinin yaşanmasına olanak sağlıyorlar. Fransa silah tedarikini durdurmuş olabilir, ama Amerika Birleşik Devletleri'nden hala İsrail ordusuna cephane yağıyor. İsrail, olanca gücüyle silah sevkiyatını düzenlemekle uğraşan ABD devlet görevlilerine şarap kasaları gönderiyor. Bir ABD donanma filosu Akdeniz'de bulunuyor ve bölgedeki takviye edilmiş kara kuvvetleri İsrail'e destek oluyor.

Yine de batılı başkentler Binyamin Netanyahu'ya itidalli olması ve ateşkesleri kabul etmesi yönünde ricada bulunuyorlar. "Üst düzey bir AB diplomatı" Financial Times gazetesine şöyle yakındı: "Bu olaylar üzerinde bu kadar az etkimizin olması moral bozucu." Aynı şey İsrail'in koruyucusu kudretli ABD için bile geçerliymiş gibi gözüküyor. İsraili eski bir diplomat olan Alon Pinkas, aynı gazeteye Netanyahu'nun "Biden'i gölgede bıraktığını" söyledi. "Biden yönetimi 'Biraz güz rutubetinden etkileniyor gibiyiz' diyor gibi gözüküyor. Hayır, bu güz rutubeti değil, Netanyahu her tarafınıza işiyor."

Geçmişte, başta Cumhuriyetçi Dwight Eisenhower ve Ronald Reagan olmak üzere ABD başkanları, İsrail başbakanlarına geri adım atmalarını söylemekten korkmazlardı. Şimdi neden kuyruk köpeği sallıyor? Sol liberal ekonomi tarihçisi Adam Tooze'a göre cevap basit ve kişisel; Joe Biden'ın ateşli Siyonizmi. Tooze "Biden'in Ortadoğu ve İsrail konusunda hayatı boyunca aldığı tutumlar göz önüne alındığında, şimdiki durumumuz neden sürpriz veya şaşırtıcı olsun ki?" diye twit attı.

Bu cevabın yalnızca bir parçası. İkincisi, savaşın kızışmasıyla gelecek ay yapılacak olan başkanlık seçimleriyle ABD'deki siyaset döngünün zirveye ulaşması çıkıyor. Netanyahu uzun süredir Cumhuriyetçi Parti içindeki müttefiklerini, Demokrat Partili başkanların etkini azaltmak için kullandı. Donald Trump'ın 5 Kasım seçimlerini kazanmasına bel bağlıyor. Trump İsrail'e İran'ın nükleer tesislerine saldırma çağrısında bulundu. Demokrat Partili rakibi Kamala Harris, İsrail yanlısı seçmenleri de Filistin yanlısı seçmenleri de düşmanlaştırmamak için son derece temkinli davranmaya çalışıyor.

Üçüncü olarak, düşmanlarla kuşatılmış ABD emperyalizminin çıkarları meselesi var. ABD, Çin'in küresel hegemonyasına meydan okumasıyla karşı karşıya. Hem ABD hem de Çin devletleri kendileriyle birlikte saf tutmaya itiyor ve Tayvan için yapılacak muhtemel bir askeri çatışmaya hazırlanıyorlar. Şimdi Çin desteğine oldukça bağımlı olan Rusya, Ukrayna'da saldırıya geçmiş durumda. Bu küresel strateji İsrail'in Gazze ve Lübnan'daki savaşıyla örtüşüyor. İsrail, ABD için hem bir varlık hem de bir mesuliyet. İran giderek daha çok Çin ve Rusya ile aynı safta yer alıyor. Bu yüzden eğer İsrail İran'ı çok sert vurursa, onlarında işe karışma riski var.

Çin ve Rusya, Gazze Savaşı'nın Batı'nın küresel itibarına verdiği zarardan faydalanmayı sevinçle karşıladılar. Ancak Vladimir Putin İsrail ile yaptığı "çatışmayı önleme" anlaşmasının arkasında duruyor. Yine de Putin İran'a bir miktar koruma sağlamazsa itibarının zarar göreceğine karar verebilir.

Bu istikrarsızlaştırıcı etkilere rağmen, İsrail'in saldırganlığı yine de hala giderek daha emniyetsiz hale gelen ABD imparatorluğuna bazı avantajlar getirebilir. Politico internet sitesine göre "Perde arkasında, en üst düzey ABD ulusal güvenlik yetkilileri, İsrail'in Lübnan operasyonlarını, gelecek yıllar için Ortadoğu'yu yeniden şekillendirecek tarihsel bir an olarak tanımlıyorlar." Avrupa Rus petrolüne ve gazına olan bağımlılığını azaltmaya çalışırken, bölgenin enerji üretimi büyük önem taşımayı sürdürüyor.

Dahası İsrail, komşularıyla olan çatışmaları ona, kendisini silahlandırılan ve finanse eden Batı emperyalizmiyle birlikte hareket etmek dışında bir şans bırakmayan bir müttefik. Bu yardımın sayesinde İsrail güvenlik ve gözetim teknolojilerinde büyük bir yenilikçi haline geldi. Yakın zamanda önce Hizbullah liderleri ve eylemcilerine yönelik düzenlediği hedefli saldırılarla bu alanlardaki becerisini gösterdi. ABD Rusya ve Çin ile olan rekabette İsrail'in teknik kabiliyetlerinden yararlanmak istiyor olmalı.

İroni şu ki, İsrail Lübnan'ın içlerine ilerledikçe yüksek teknoloji büyük ihtimalle çok daha az faydalı olacak. Evlerini koruyan gerilla savaşçıları İsrail'in daha önceki kara işgallerini yenilgiye uğrattı ve nihayetinde bunu da yenilgiye uğratacak.

SUSMA HAYKIR, İSRAİL'LE TİCARETE VE İŞBİRLİĞİNE HAYIR!

7 Ekim yıldönümünde yapılan protestolarda Türkiye'yi yönetenler İsrail'e işbirliği yapmak, ticareti devam ettirmekle suçlanmıştı. Gazeteci Metin Cihan, açık kaynaklardan yaptığı araştırmayla bunu kanıtladı.

Türkiye İstatistik Kurumu verilerine göre Türkiye'nin Filistin'e yakıt ve endüstriyel ham madde ihracatı yüzde bin 214 arttı!

Yüzde 60 bombardımanla harap edilmiş Gazze'ye ilaç ve su gönderilmesi İsrail ordusu tarafından engellenirken hammadde, çelik, mermer vb ürünlerin Filistin'e satıldığı iddia ediliyor.

Artan ticaretin aslında İsrail'e yapıldığı ortaya çıktı.

TÜİK verilerine göre bu yılın ilk 8 ayında Filistin'e 749 bin 405 dolar ihracat gerçekleştirildi. Geçen yılın aynı döneminde bu miktar 57 bin 12 dolardı.

İşbirliğine hayır!

"Soykırımla geçen bir yılın sonunda öğrendik ki İsrail ile kesildi denilen ticaret kesilmemiş. Kağıt üstünde Filistin'e yapılıyor gibi gösterilerek devam etmiş.

Türkiye'yi yönetenler ve şirketler katliamla geçen 12 ay boyunca siyonist devlete çimento, çelik, petrol vb hammadde satmaya devam etmiş.

Hiçbir Filistin dostu bu durumu kabul edemez, etmemeli.

Bugün Filistin halkına verilebilecek en büyük destek işgal devletini tecrit etmek, kati ambargo uygulamak, ekonomik-askeri-siyasi her türden ilişkiyi kesmektir.

Bunun başında ticaretle süren işbirliğinin son erdirilmesi gerekiyor.

Filistin halkının yanında olduğunu söyleyen, hatta "Lübnan'dan sonra hedef Türkiye" deyip halktan fedakarlık isteyen AKP iktidarı önce ticareti kesmelidir.

Aylardır tüm çağrılara rağmen İsrail'e ihracatın türlü hilelerle sürdürülmesi karşısında yapabileceğimiz en iyi şey Filistinle dayanışmayı büyütme ve işbirliğine son verilmesi için mücadeleyi artırmaktır.

Filistin'e Özgürlük Platformu

20 Ekim 2024 - Ankara"

BARIŞTA DA MÜCADELEDE DE

KÜRT HALKININ

Diyalog sürecinin ilk kazanımı 43 ay sonra İmralı'da yapılan görüşmedir

KARARININ YANINDAYIZ

Devlet Bahçeli Dem Parti vekillerinin elini sıktığı şaşkıncı süreci Abdullah Öcalan'ı meclisten PKK'ye silah bırakması yapması yönündeki önerisiyle zirveye taşıdı.

Dünyayı sarsan Filistin yılı

Faşist bir partinin liderinden bu türden açıklamaların gelmesinin arkasında 7 Ekim Aksa Tufanı ve ardından İsrail'in soykırımı hayata geçirmek için tırmandırdığı işgalin yarattığı iklime verilen bir devlet yanıtının olduğu çok açık. Gazze tüm dünyayı politik olarak ikiye bölmekle kalmadı, tek tek tüm ülkelerde siyasal iktidarlar Gazze'de izledikleri politikalara bağlı olarak çeşitli kırılmalar yaşadılar. 21. yüzyılın ilk soykırımından söz ettiğimiz ve katliam tüm dünyanın gözünün içine baka baka işlendiği için bu kaçınılmaz. Üstelik, son iki ayda, İsrail her türden terör yöntemini, suikastları, uzaktan çağrı cihazlarını patlatma yöntemlerini, çadırlarda kalan insanları yakmayı, Hizbullah ve Hamas liderlerini özel olarak örgütlenmiş saldırılarla öldürmeyi işgal politikalarının bir parçası olarak geliştirirken aynı anda Lübnan, Suriye ve İran'la bir savaş gerilimini inşa ediyor. Çatışmanın çapının yayılması hem bölge ülkelerin bütünü hem de tüm dünyayı sarmalama ihtimali olan başka bir savaşın İsrail'in Gazze soykırımının üzerine oturması ihtimali tüm ülkeleri bu ihtimale göre hazırlanmaya zorluyor.

İşte Türkiye'de devlet de AKP-MHP koalisyonuyla aktif bir işbirliği içinde Gazze'de yaşanan ve yaşanabilecek olsan sarsıcı gelişmelerin etkisini ölçmeye ve egemen sınıf için buna uygun bir planlamaya girişmiş durumda. Kürt sorununda son günlerde yaşanan gelişmelerin bir nedeni bu dinamik. Fakat, bir başka dinamik daha söz konusu.

Türkiye'nin, Suriye ve Libya'ya gibi ülkelere asker göndermesinin ve ABD'den sonra kendi sınırlarının dışında en fazla asker bulunduran ülke olmasının nedeni de bu. Türkiye, hem Rusya hem ABD ile hem gergin hem dostane bir ilişki kurarak iki ülke arasında pazarlık yapabileceği bir dönem yaşadı.

Fakat emperyalist ülkelerin çatlaklarından yararlanarak bölgesel bir güç olmaya çalışma stratejisi "birçok krizi aynı anda

Van'da Newroz mitingi, 2024

yaşayan Türkiye'nin ekonomik ve askeri gücünün çok ötesinde" olması nedeniyle pırlıtsını yitirdi. Fakat bir stratejinin pırlıtsını yitirmesi devletin o stratejiden vazgeçtiği anlamına gelmiyor. Bu da bizi, son günlerde Kürt sorununda atılan adımların arka planında Türkiye'nin bölgesel güç olarak yayılma eğilimlerinden bağımsız olarak ele alınıp alınmayacağı tartışmasına getiriyor. Bu açıdan Erdoğan'ın 1 Ekim'de meclis açılış konuşması ve ardından Bahçeli'nin Dem Parti liderliğiyle tokalaşmasının arkasında çok açık ki Ortadoğu'da gelişmekte olan kasırganın etkisini azaltmak ve aynı zamanda bu kasırgayla beraber sörf yaparak bölgesel düzeyde, Türkiye dışında güçlenmek, yeni fırsatları değerlendirmek için iç politikada en gergin fay hattı olan Kürt sorununu halletme arzusu yatıyor.

Ortadoğu'da, Kürt örgütlerinin gerilemeden durmasının taşıdığı potansiyelin çözümlenmesi gereken bir sorun olarak algılanması da devletin adım diyalog sürecini başlatması açısından etki sahibi. İran'da, Suriye'de ve Irak'ta Kürt örgütleri güçlerini kaybetmeden, tersine, güçlerini koruyarak ya da daha da güçlenerek var olmaya devam ediyorlar. Kürt sorunu, sadece Türkiye'de her düzeyde derinleşmiş değil ayrıca tüm bölgeye de yayılmış vaziyette. Suriye, İran ve Irak Kürt örgütlerinin dinamik ve

siyaset ve çatışma alanlarında etkin olduğu bir konumdalar. Dolayısıyla, Kürt halkının en temel haklarının tanınmadığı koşulların ürünü olan siyasal krizin en azından dindendirildiği bir siyasal atmosferle ABD-İsrail ekseninin bölgede estirdiği terörün Türkiye'ye etkilerini bir ana sorunda uzlaşma sağlamış olarak atlatmak bugün devletin güvenlik programının temelini oluşturuyor. Erdoğan, bu nedenle 1 Ekim'den beri her fırsatta İsrail'in saldırganlığından söz ediyor.

Tokalaşma

Bu sefer gerçekleşen tokalaşmanın öncekilerden büyük bir farkı olduğunu görmek gerekir. Bu sefer, bükemediği bileği öpecek cesareti olmadığı için mecburen tokalaşan bir sağ siyasete tanıklık ediyoruz.

Bu tokalaşmanın, kelimenin iki anlamıyla da "devlet" açısından 2015-2016 yılından hayata geçirilmeye çalışılan yerli-millî politikanın başarısızlığının tescil edilmesi demek olduğunu göremeyenler gelişmeleri önemsiz kılmaya çalışıyorlar. Görmedikleri ve çok büyük ihtimalle sekte dünyalarında hiçbir şekilde önemsemedikleri nokta şu: Kürt hareketi baskılar karşısında milim geri adım atmadı. Bu yüzden, sosyalistler, kibirden uzak durmak ve yeni başlayan

diyalog süreci için Kürt hareketinin çeşitli düzeylerdeki temsilcilerinin görüşlerini baz almak zorundadır.

Kürt halkıyla beraber

Türkiye'de özgürlük ve demokrasi mücadelesinin omurgası işçi sınıfıdır. İşçi sınıfının kendi eylemi önündeki tüm antidemokratik barikatları aşma yeteneğine sahiptir. Bu eylemin en önemli müttefikleri, Kürt halkının haklı taleplerini kazanmak için on yıllardır sürdürdüğü mücadeledir. İşçi sınıfının önünde bütün azametiyle duran barikat, aşması hiç de zor olmayan "alay komutanının" fiziksel barikatı değildir. Asıl barikat ideolojik düzeyde hüküm sürmektedir ve Türk milliyetçiliği aşılması gereken, en önde duran fikri kümedir. İşçi sınıfının özgürlük mücadelesi içinde kendisini özgürleştirmesi için öncelikli aşması gereken Türk milliyetçiliğinin bütün versiyonlarıdır. Kürt halkının özgürlük mücadelesiyle kurulacak ittifak için, Kürt halkının kendi kaderini tayin etme hakkından başlayarak, halkların eşit koşullarda kardeşliğini temel politik yaklaşım olarak benimsemek çok önemlidir. Bu ittifakın kurulması, her önemli dönemde işçi sınıfının bu testten, Türk milliyetçiliğinin etkilerini her gün bertaraf edeceği bir mücadele ve tartışmayla geçebilir.

"BARIŞI SAVUNANLAR HAREKETE GEÇMELİ"

Barış Vakfı sözcüsü Hakan Tahmaz'la son gelişmeleri konuştuk:

Son zamanlarda yaşananlara süreç dahi denmiyor. Gelişmeler hakkında net bir şeyler söylemek için erken. Ama bu başka bir olgunun varlığını ortadan kaldırmıyor. Kürt sorununda güvenlik eksenli yaklaşımın sonuç almak için elverişli bir yöntem olmadığı ortada. Fakat bu nokta, benim gibi barış ve çatışma çözümleri alanında çalışan insanlar için üzerinde durulması gereken asıl mesele değil şu anda. Barış isteyenler için şu anda üzerinde durulması gereken mesele çatışma ortamından çıkılması için için temasa dönüşme ihtimali olan bir elin uzatılmış olmasıdır. Bunu önemsemek ve buradan bir diyaloga, bir müzakere ve çözüm sürecine doğru ilerlemek için çabalamak gerekir.

Bunun gereklerinin yerine getirilmesi lazım ve ben bu adımları atmanın imkansız olmadığını düşünüyorum.

Tecrit kalkmalıdır

Açıklamalardan anlıyoruz ki esas olarak Kandil'le Dem Parti arasında bir hat kurulmaya çalışılıyor. Bunun ise çok basit bir yolu var. Evrensel hukuk kurallarına uygun bir yol bu. Abdullah Öcalan'ın avukatlarıyla, ailesiyle görüşmesine izin vermek ve 44 aylık tecritin sona ermesi sağlanabilir. Üstelik bir başka olguyu daha hatırlamakta fayda var. Ayrıca bilmek gerekir ki Öcalan'ın hapsede 25'inci yılı doluyor. AİHM ve Avrupa Konseyi kararlarına göre ağırlaştırılmış müebbet hapis cezası alanlara umut hakkı tanınabilir. Bu çok rahat yapılabilecek bir hamledir ve çok önemli bir fırsat olarak duruyor.

MHP devlet benden sorulur diyor

Bu taleplerin gerçekleştirilmesi güven artırıcı adımlar olabilir.

Burada MHP ne yapmaya çalışıyor

sorularına yanıt vermek gerekirse, ilk söylenebilecek şudur kanımca: MHP, devletin sahibi, asli oyun kurucu olarak davranıyor. Bu mesajı veriyor. Bürokrasi açısından bu çok hafife alınabilecek bir şey değil. Devlet bürokrasisini hazırlamak için Bahçeli'nin ön alması ve bir yandan kabartılan Türk milliyetçiliğini bir yandan da Fethullahçıların tasfiyesinden sonra devlet katlarında MHP'lilerin ağırlığının artmasını dikkate aldığımızda azımsanamayacak gelişmelerdir.

Mecliste komisyon kurulabilir

Kuşkusuz MHP, böyle bir süreçte ne dereceye kadar ve nasıl bir olumlu rol oynar, bu rahatça öngörülebilir. Çünkü, görmek gerekir ki şu anda meclis kürsüsünden demeçler veriliyor. Partiler birbirine meclis kürsüsünden sesleniyor. Halbuki bir komisyon eliyle bu süreç için bir arka plan oluşturulabilir. Gelişmelerin bu evresinde her atılan adımın kamuoyuna açıklanmamış olmasını da temel bir sorun olarak görmüyorum. Bir diğer önemli noktanın da tüm taraflar kendi kitlelerini, tabanlarını ve hitap ettikleri toplumsal kesimleri

sürece açıklarken yapacakları konuşmalarda diğer kesimlerin yaralarını kanatacak üsluptan tamamen uzak durmalıdır. Bahçeli'nin kullandığı, bazı MHP yetkililerinin ve iktidar çevrelerinin tercih ettiği dilin ve yaklaşımın sınırları çerçevesinde kalırsa bunun sorunun gerçekçi bir çözümü açısından çok da anlamlı olmayacağı ortada. Belki tartışmaların bir aşamasında PKK silah bırakabilir ama Kürt meselesi adını verdiğimiz sorun yerli yerinde durmaya devam eder.

Çözumsuzlük sürdürülemez

Bugün Kürt sorunu etrafında devam eden çatışma bölgesinde, Ortadoğu'da yaşanan sert gelişmeler nedeniyle aynı şekilde ele alınamaz. Eğer durum buysa, konu hakkında açıklamalarda bulunurken ve karşı tarafa seslenirken, kırmızı çizgileri aşmak yerine sürecin ilerlemesi için hangi adımları atabileceğini masaya yatırmak çok daha olumlu bir şekilde yürünmesine neden olabilir. Bu yapılamazsa süreç bu şekliyle çok ilerleyemez, zamana yayılarak ele alınabilecek bir olgunluğa ulaşamaz.

Bu konuda Ayşe Betül Çelik'in

detaylı bir açıklaması vardı, bu çok değerli bir perspektif sunan bir açıklama. Daha müzakereye dahi geçilememiş bu aşamada ilk sorunun şeffaflık olmadığını çok net ele alıyor. Temas-diyalog ve müzakere aşamaları geçildikten sonra şeffaflık hepimizin beklentisi haline gelmeli elbette. Çatışmanın bitmesini istemeyen güçlerin de hazırda beklediğini unutmamamız gerekiyor.

Biz harekete geçmeliyiz

Bu ise bizi, ne yapmalı sorusuna getiriyor. Çözüm süreci gösterde ki yapılacak ilk şey, gerçekçi taleplerin etrafında harekete geçmek çok önemlidir. Gerçekleşebilir ve başkalarının yarasını kanatmayan taleplerle yaklaşımlar sergilemek mümkündür. Bu açıdan meclisteki partilerin bir komisyonda bir araya gelip bu konuda atılacak ilk adımların neler olduğunu hızla konuşmaya başlamaları çok önemlidir diye düşünüyorum. Liderlere, keyfiyete ve müzakere sürecindeki küçük hesaplara dayalı bir barış süreci olamaz. Burada sivil topluma düşen önemli bir rol var: tüm toplumsal kesimlerden insanların, herkesin, kanaat önderlerinin rol oynamasını sağla-

mak, sürecin bir parçası olmasının sağlamak olmazsa olmazıdır. Özellikle barış fikrinin toplumsallaşması ve barışın gerçekleşmesi için çok önemli bir rol oynayabilir.

Son olarak, barış mücadelesiyle kapitalizme karşı mücadelenin arasında doğru bağlantılar kuramazsak, örneğin barışın gerçekleşmesini kapitalizmden kurtulduktan sonra mümkün görürsek çok doğru bir tutum almış oluruz. Şu anda, daha çatışan güçlerin ilk temaslarının gerçekleştiği bir evredeyiz. Diyalog-müzakere-çözüm süreci diyebileceğimiz aşamalara daha çok vakit var. Burada en önemli risk, "terörü bitirmek" adı verilen ve 40 yıldır denenen politika denenecekse bunun çözümle uzaktan yakından ilgisi olmayacağını görmektir. Hamasetle yol almak mümkün değildir. Gerçekçi bir barış politikası için hepimizin harekete geçmeye mecbur olduğumuz bir dönemden geçtiğimizi ve bıkmadan usanmadan bugüne kadar anlattıklarımızı anlatmaya devam etmemiz gerektiğini görmek lazım. Şimdi bir fırsat şekillendi, değerlendirip değerlendirmemek bize, barış güçlerine düşüyor.

Istanbul'da Newroz mitingi, 2024

MARKSİZM 101
Can İrmak Özınanır

ULUSLARIN KENDİ KADERİNİ TAYİN HAKKI

Sosyalistler kendilerini bir vatana veya ulusa ait hissetmezler, dünyanın bütününde sosyalizmin kurulması için mücadele ederler. Ancak bu günümüz toplumunda ulusların eşitsiz bir temelde var olduğu gerçeğini değiştirmiyor. Her türlü baskıya karşı olduğumuz gibi ulusal baskıya da karşı olduğumuz için ulusların eşitsiz bir temelde yapılandığı gerçeğiyle yüzleşmek sosyalistler açısından kaçınılmaz. Üstelik tam da enternasyonalizmin gereği olarak yani tüm dünyada işçilerin patronlarına karşı ayaklanmasını savunduğumuz için ulusal baskıya karşı çıkıyoruz.

“İşçilerin vatani yoktur” diyen Karl Marx, kendi döneminde İngiltere’nin İrlanda üzerindeki ulusal baskısıyla yakından ilgilenmişti. Marx, İngiltere’nin sömürgeci olan İrlanda’nın bağımsızlığını kazanmasını dünya devriminin önemli bir parçası olarak görüyordu. İngiliz işçilerin milliyetçilik sebebiyle İrlandalı işçilere davranışını ABD’de yoksul beyazların siyahılara karşı tutumuna benzeten Marx’a göre İngiltere’nin İrlanda üzerindeki baskısı iki ülkenin işçi sınıflarını bölmenin bir aracı olarak işlev görüyordu. Tam da bu sebepten dönemin en gelişmiş kapitalist ülkesi olan İngiltere’nin ulusal baskısını yıkmak, İrlanda’dan yana taraf olmakla mümkündü. Başka ulusları ezen bir ülkenin işçileri, bu ulusal baskıya karşı mücadele etmedikçe kendilerinin sömürülmesine de karşı çıkamazdı.

Rus Devrimi’nin önderlerinden Vladimir Lenin, Marx’ın bu formülünü kendi deyişiyle tam bir “uluslar hapishanesi” olan Rusya’ya uyarladı. Lenin’e göre sosyalistler Rusya’daki ve Rusya’nın baskısı altındaki ulusların kendi kaderlerini tayin hakkını, ayrılma hakkı da dahil olmak üzere savunmalıdır. Bu milliyetçiliğe bir taviz değil, egemen ulus milliyetçiliğine vurulan bir darbedir. Egemen sınıf milliyetçiliği ile ezilen ulusların talepleri birbirlerine karıştırılmamalıdır.

Peki, sosyalistler niye ulusal kurtuluş hareketlerini egemen milliyetçilik karşısında desteklerler? Yeni

bir ulus-devletin kurulması işçi sınıfının çıkarlarına aykırı değil midir?

Lenin, ayrılık hakkını boşanma hakkına benzetir. Boşanma bir haktır ancak bunun sonucu herkesin boşanma gerekliliği değildir. Tam da ezilen ulusun işçileriyle, ezen ulusun işçileri arasında gönüllü bir birlik oluşturabilmek için ikincisinin, birincisinin talepleri için de mücadele etmesi ve her ikisini de ezen egemen sınıf milliyetçiliğine karşı birleşmesi gerekir. Ayrılık hakkını tanımak ile işçi sınıfının birliğini savunmak bir ve aynı şeydir.

Sosyalist İşçi gazetesi kurulduğu günden bu yana ulusların kendi kaderini tayin hakkını savunmaktadır. Bunun Türkiye’de karşılığı egemen sınıf milliyetçiliğinin buradaki kurucu fikirleriyle hesaplaşmak, İttihat ve Terakki’den başlayarak Kemalizme uzanan egemen ulus milliyetçiliğini teşhir etmektir. Yok edilen Ermeni halkının, baskıya maruz kalan Kürt halkının ve tüm ezilen halkların taleplerini koşulsuz bir şekilde desteklemek anlamına gelir. Bu destek eleştirel bir destektir ama koşul öne sürülmeden verilecek bir destek olmak zorundadır.

Tam da bu yüzden *Sosyalist İşçi* sayfalarında Kürt hareketine akıl veren yazılar göremezsiniz. Kürt halkının talebi neyse sosyalistler buna göre tavır alırlar. Bunun aksi şovenizmdir ve egemen milliyetçilik olan Türk milliyetçiliğinin elini güçlendirmeye yarar, Türk ve Kürt işçileri böler.

Kürt halkı mücadele ettiği zaman “mücadele etmeyi”, barış masasına oturduğunda “barışmamayı” salık veren ve Kürtlerin kurtuluşunu ancak kendi ajandalarına bağlı gören anlayışlar ulusların kendi kaderini tayin hakkını tanımamaktadır. Bu tür önerilerin sağdan gelmesi anlaşılır ancak solda bu tutumu savunanları Lenin sosyal-şovenist olarak tanımlardı.

Bugün de Kürt halkı için en ufak bir umut kıntısı varsa onu büyötmek için uğraşmak sosyalistlerin görevidir.

Enternasyyonel Sosyalyizm

YENİ
SAYI
ÇIKIYOR!

FERNAS MADENCİLİK'TE ANLAŞMA SAĞLANDI

İş güvenliğinin bulunmadığı koşullarda, düşük ücretlere isyan eden maden işçilerinin başlattığı mücadelenin 53. gününde AKP milletvekili olan patronla görüşmelerin sonuçlandığı duyuruldu.

Bağımsız Maden-İş Sendikası'nın hesabından duyurulan "Fernas İşletmesi ve İşçileri" imzalı açıklamaya göre:

■ Sendikalaştıkları için işten atılan işçiler isterlerse işlerine dönebilecek. Dönmek istemeyenlere içeride kalan parası ve kıdem tazminatı ödenecek.

■ 2025 Ocak ayından itibaren ücretlere zam yapılacak.

Manisa'nın ilçesinde bulunan Fernas Madeni'nde üç işçi sendikaya üye oldukları için işten atılmıştı. Buna tepki gösteren işçiler, sendika aracılığıyla madendeki çalışma koşullarının ne denli kötü olduğunu sergilemişti. Maden önünde direnişe geçen işçiler ve sendikacılar, jandarma ve polis tarafından gözaltına alınmıştı.

Bunun üzerine bir grup işçi Ankara'ya yürümüş ve 2 Ekim'den itibaren Kuşulu Park'ta nöbete başlamıştı. Şirket önünde protesto sırasında gözaltına alınan işçiler, 14 Ekim'de açlık grevine başlamıştı. 17 Ekim günü parktan polis zoruyla çıkartılan işçiler tekrar gözaltına alındı.

Bu sırada DEM Parti milletvekili Sırrı Süreyya Önder'in AKP'li vekil patron Ferhat Nasıroğlu'yla yaptığı görüşme sonrası müzakere yolunun açıldığı haberi geldi.

Bunun üzerine açlık grevini bitiren işçi temsilcileri Soma'ya döndü ve toplantıların ardından anlaşma duyurusu yapıldı.

Yayımlanan ortak metinde iş güvenliği konusunda hangi adımların atılacağına ve sendika yetkisinin tanınarak toplu sözleşme masasının kurulup kurulmayacağına atıfta bulunulmadı. Belli ki bunlar işçiler için mücadele gündemi olmaya devam edecek.

İŞÇİ HAREKETİNDEN BÜYÜK UYARI

Metal işçisi kadınlar mitinginde

Son yılların en büyük işçi eylemi Türk-İş'in çağrısıyla Ankara'da gerçekleşti.

On binlerce işçi 20 Ekim sabahı, miting başlangıcına saatler kala AKM önünde toplanıp Anadolu Meydanı'na yürüdü. 11:00'de miting başladığında alan tamamen dolmuştu.

"Sadaka değil toplu sözleşme", "Vergide adalet istiyoruz", "Birleşe birleşe kazanacağız", "Gemileri yaktık geri dönüş yok", "Uzlaşma yoksa direniş var", "Türk-İş nerede biz oradayız" ve "Direne direne kazanacağız" sloganları sık atıldı.

Ayrıca "Kadına uzanan eller kırılınsın" sloganı büyük alkış ve destek aldı.

Türk-İş İstanbul Temsilcisi Halil Baki Erdal, "Bizi görmeyenlere, bizi duymayanlara karşı 'biz buradayız' demek için geldik. Ülkenin dört bir yanında

hak arayan işçi sınıfı için buradayız. Biz kimseden sadaka istemiyoruz, hakkımızı istiyoruz." dedi.

Ardından işçi temsilcileri kürsüye geldi. Taşeron işçilerin temsilcisi, asgari ücretli işçilerin temsilcisi, kadın işçilerin temsilcisi, emeklilerin temsilcisi, vergi mağdurlarının temsilcisi birer konuşma yaparak yaşadıkları sorunları ve taleplerini dile getirdi.

Türk-İş Başkanı Ergün Atalay da bir konuşma yaptı. Atalay, "Birinci talebimiz vergi. Olmazsa olmazımız. Buradan ülkeyi yönetenlere sesleniyoruz. Bu alanda toplananların sıkıntılarını giderin. Vergi birinci dilimi 110 bin lira şu anda. Yüzde 15'e sabitlesinler. Bir an evvel bu sorunu çözünler." dedi.

Ve şöyle devam etti:

"Ücretlerde bugüne kadar

kamu işçileri Türkiye'de öncüyüdü. Son 6 ayda öyle bir noktaya geldik ki şimdi asgari ücretliyle eşitlendik. Bir an evvel bununla ilgili çözüm bulmamız lazım. İşyerimizde, evimizde huzurumuz yok. Edirne'den Van'a Türkiye'nin her yerinden kardeşlerimiz burada. Diyorlar ki: 'Zordayız geçinemiyoruz.' Bu alana kulak verin."

Ankara mitingi, üç bölgesel mitingin ve 81 ilde yapılan bir saatlik iş bırakma eylemlerinin üzerine geldi.

Türk-İş Konfederasyonu ve bağlı sendikalar en yüksek şekilde iktidarı uyarılmış oldu. Fakat bu müthiş gövde gösterisinin ardından mücadele devam etmeli.

İşçi sınıfının bütün kesimlerinin taleplerinin kazanılması, tüm konfederasyonların birleşik mücadele vermesiyle mümkün olabilir.

GEBZE'DE BİN İŞÇİ SENDİKAL HAKLARINI SAVUNUYOR

Betek Boya fabrikasında Petrol-İş Sendikası örgütlenme çalışmalarını tamamlayarak yetkiyi aldı. İşçilerin örgütlenmesini engellemek isteyen patron, mahkemeye başvurarak yetkiye itiraz etti.

Betek Boya'da bin işçi çalışıyor. Sendikal haklarının hedef alınması üzerine direnişe geçtiler.

16 Ekim'de iki vardiya değişimi sırasında işçiler, fabrikaya yürüyüşler yaptı.

Petrol-İş Sendikası Gebze Şube Başkanı Şivan Kırmızıçiçek, "İşverenin bu tavrı sürdüğü müddetçe eylemlerimiz de sürecektir." dedi.

Vardiya başında yürüyüş

MÜCADELENİN İÇİNDEN

Volkan Akyıldırım

ANKARA MİTINGİNİN ARDINDAN: MÜCADELE DEVAM ETMELİ

Kemer sıkma dayatmasına, büyüyen gelir ve vergi adaletsizliğine karşı işçi hareketi ayakta.

Türk-İş kitlesel ve tarihi Ankara mitingi, işyerlerindeki mücadele isteğinin ne kadar yaygın olduğunu ortaya koydu.

Yüz binlerce işçinin üyesi olduğu sendikaların konfe-

derasyonunun merkezi bir kararla neler yapabileceğini gördük.

Çerkezköy, Zonguldak ve Bursa'da bölgesel mitinglerin ardından Türk-İş yönetimi 24 Eylül'de bir saat iş bırakacağı, yürüyüş ve oturma eylemleri yapılacağı kararını bölge temsilciliklerine ve bağlı sendikalara bir yazıyla bildirdi.

24 Eylül'de birçok şehirde ve iş kolunda bu eylem kararı uygulandı. Sendikaların işyeri temsilcilikleri, sendika şubesi ve genel merkez arasındaki koordinasyon sağlandı. Bu koordinasyon sayesinde 20 Ekim'de çoğu kişi tarafından beklenmedik büyüklükte bir gövde gösterisi kolayca gerçekleştirilebildi.

Eğer çarklar harekete geçerse, sendikalar bürokratik ve statükocu genel tutumlarından çıkar. Bugün olduğu gibi etkili mücadele araçlarına dönüşür. Bunu sağlayan

sendika yöneticilerinin ileri görüşlülüğünden çok, onları mücadeleye zorlayan işyerindeki sendikal örgütlenmedir.

Türk-İş sadece genel merkez, şubeler, temsilciliklerden oluşmuyor. Ağırlıklı olarak kamuda ve fakat sanayinin merkezinde de örgütlü olan konfederasyon, güçlü işyeri örgütlenmelerine sahip. Bu örgütlenmeler sayesinde iş bırakmalar ve protesto eylemleri hayata geçirilebiliyor.

Bugünkü mücadeleyi daha ileri bir düzeye sıçratmak, üretimin gerçekleştiği ve üretimden gelen gücün kullanılabilmesi için işyeri temsilcilikleri arasındaki koordinasyon ile mümkündür.

Böyle bir koordinasyon işkollarında, şehirlerde sağlanabilirse Ankara mitinginde dile getirilen ortak taleplerinin kazanılması için çok daha etkili bir mücadele verilebilir.

HAYVAN HAKLARI SINIF MÜCADELESİNİN NERESİNDE?

İstanbul, 2024

CAN IRMAK ÖZİNANIR

Sokakta yaşayan hayvanların katledilmesini öngören yasa tasarısının meclisin gündemine geleceğinin duyulması üzerine, yasaı durdurmak için pek çok şehirde sokağa çıkan yeni bir hareket doğdu. Öncelikle şunu söylemek lazım, hayvanların hakları için mücadele eden binlerce aktivist daha önce de vardı. Sokakta yaşayan kedi ve köpekleri besleyen, yaralandıklarında peşlerine düşüp tedavi ettiren, barnaklara gidip durumu yerinde tespit eden, vegan beslenmeyi yaygınlaştırmayı savunan onlarca grup ve oluşum vardı. AKP'nin sokakta yaşayan hayvanları öldürmek istediği bir süredir bilinen bir şeydi, gerek Cumhurbaşkanı Erdoğan gerekse başka AKP'liler "başıboş sokak köpeği terörü" gibi sözlerle bu nefreti pompalıyor, gazeteleri, televizyonları ve sosyal medya trolleriyle AKP medyası ise bu propaganda üzerinden yaygın bir kampanya yürütüyordu.

Yasa henüz gündeme gelmeden önce kurulan Hayvan Yaşam Özgürlük İnişiyatifi (HYÖ), bu meselenin politik olarak ele alınması gerektiğini ve ancak politik bir mücadelenin bu meseleyi yerli yerinde bir hatta oturabileceğini savunarak kuruldu.

HYÖ'nün temel çıkış noktası, sokakta yaşayan hayvanlara dönük nefret söylemiyle işçi sınıfına ve ezilenlere yönelen şiddetin aynı temelden beslendiği ve solun genel olarak hayvan hakları mücadelesiyle bağ kurmasının gerekliliği idi. O güne kadar çeşitli girişimler olsa da sağcı, milliyetçi argümanların hâkim olduğu bir alana sıkışan hayvan hakları mücadelesine dönük bu politik müdahale (benzer hatta sahip başka oluşumların da desteğiyle) yasa gündeme geldiği andan itibaren kitleselleşmeye başladı, daha önceden hayvan hakları gündeminin uzağında duran solun önemli bir kısmıysa bu hareketle birlikte konuyla ilgilenmeye başladı.

Peki, hayvan hakları neden solun ve işçi sınıfının gündemi olmalı?

Yasaya karşı mücadele

Katliam yasasına karşı mücadele sınıf mücadelesinin gündemlerinden biridir çünkü geçirilen yasa tam da bugün işçi sınıfının örgütlü gücünü her alanda kırmaya çalışan neoliberal otoriterliğin bir görünüsüdür. Burada AKP-MHP blokunun, basitçe işçi sınıfı mücadelesinin gündemini değiştirmek için bu yasaı öne sürdüğünü iddia etmiyorum.

Mesele bundan daha katmanlı.

Meltem Oral ve Foti Benlisoy'un "Yaygın yanılıklar, cınai ayrımlar ve sadist popülizm" yazısında da belirtildiği gibi sokakta yaşayan hayvanlarla insanların ilişkisinin gündeme gelişi ile kapitalizmin gelişimi arasında ciddi bir bağlantı var:

"Aslında bu ayrımın ancak 19. yüzyılda genelleştiği, sokak köpeklerinin tehlikeli, saldırgan ve hastalıklı olarak damgalanmasının burjuvazinin kendi suretinde kentsel mekânlar yaratma arayışının neticesi olduğu söylenebilir."

Bugün de sokakta yaşayan hayvanlara yönelik nefret kampanyasının belli bir "soylulaştırma" çabasının ürünü olduğu ortada. Yoksulların kent merkezlerinden sürülmesiyle, transların, köpeklerin dolayısıyla kârlı değil de "tehlikeli" olarak kodlanan tüm kesimlerin kent merkezlerinden sürülmesi arasında bir ilişki var. Dolayısıyla nasıl ki kent hakkı sınıf mücadelesinin bir parçası sayılmalıysa bugün kentleri soylulaştırmaya çalışan katliam yasası da sınıf mücadelesinin bir parçası.

Belki daha önemli bir nokta ise AKP-MHP iktidar blokunun ürettiği moral panik havası. Jamaika-

lı-İngiltereli Marksist Stuart Hall ve meslektaşlarının 1979 yılında ürettiği "moral panik" kavramı, otoriterleşen egemen sınıfların bir tür panik havası yaratarak toplumu otoriterizmin hegemonyası altında nasıl toplamaya çalıştığına işaret eder. Bu meseleyi AKP'nin en iyi bildiği alanlardan birine çekmesi anlamına gelir: Kültür savaşları.

Bugün ailenin elden gittiği yaygarasıyla kadınlara ve LGBTİ+'lara yönelen şiddet, köpeklerin "kuduz olduğu" veya "çocukları öldürdüğü" gerekçesiyle meclisten apar topar geçirilen yasa, hayvan cinayetlerine cevaz verilmesi günümüz otoriterliğini pekiştirerek bir disiplin toplumu yaratmaya çalışmanın önemli parçalarıdır.

İktidar blokunun otoriterliğine son vermek isteyenler kadınların ve LGBTİ+'ların mücadelesine de, katliam yasasına karşı mücadeleye de omuz vermelidir.

Hareket edenler öğrenirler

Marx'tan Rosa Luxemburg'a uzanan bir skalada Marksistlerin hayvanların sömürüsü üzerine yazdıkları bulunsada dünya çapında Marksistlerin hayvan hakları alanında pek de aktif oldukları tarihsel olarak söylenemez.

Ancak Marksist yöntemin en temel sacayaklarından biri hareketten öğrenmektir. Bugün katliam yasasına karşı mücadeleden hepimizin öğrenebileceği bir şeyler var. Bunlardan birisi sadece sokaklarda yaşayan hayvanlarla dayanışmanın değil, genel olarak bir hayvan özgürleşmesi perspektifinin de Marksistlerin genel mücadelesinin bir parçası olmasının gerekliliğidir.

Bu basitçe ahlaki bir öğretilen, vicdandan vb. ortaya çıkan bir gereklilik değil. İşçi sınıfının kendisinin tüm sömürüyü ortadan kaldıracak sınıf olma iddiasına sahip çıkmanın, dolayısıyla Antonio Gramsci'nin deyişiyle "etik-politik" bir moment örgütlemenin parçasıdır. Genel olarak hayvan sömürüsü doğrudan işçi sınıfının sömürüsünün bir sonucu değildir ancak kapitalizmin ekolojik sömürüsünün önemli bir parçası da hayvanların çeşitli amaçlar doğrultusunda sömürülmesidir.

Bu konuda teorik ve politik olarak çok daha fazla tartışmaya ihtiyaç olduğu ortada. Bu tartışmaya başlamak için fazla geç kalmamak, eşit ve özgür bir dünyaya, komünist topluma ulaşmak açısından çok önemli diye düşünüyorum.

BİRLEŞİK DİRENİŞ İÇİN DEVRİMCİ FİKİRLER: SOSYALİST TARTIŞMA 2024

Dünyada Filistin'de süren soykırım ve Filistin direnişinin gücü, kapitalist sistemin çoklu krizi, krize tepki olarak göçmen düşmanlığı ve ırkçılık üzerinden harekete geçen aşırı sağ ve faşist hareketlerin öne çıkması, iklim krizinin etkileri...

Türkiye'de AKP-MHP blokunun 31 Mart'ta yenilmiş olmasına rağmen yenilmemiş gibi davranması ve ana muhalefetin bu tutuma cevaz vermesi, ama öte yandan AKP'nin kitle desteği açısından kuruluş günlerinden daha geriye düşmesi, faşistlerin her fırsatta tüm toplumsal muhalefete gözdağı vermesi, aşırı bir yoksullaştırma programının dayatılması, nüfusun yüzde 15'i dışında kalanların açlık sınırının, yoksulluk sınırının altında yaşamaya mahkum edilmesi, işçi sınıfının haklarına doğrudan saldırılar, göçmen düşmanlığı ve ırkçıların Kürtlere ve Araplara yönelik saldırısı, sokak hayvanlarına yönelik katliam girişimi, çürümüş bir rejimin etrafa saçtığı kötülükler, Gazze politikasında iktidarın ikiyüzlülüğü...

Öte yandan hem dünyada hem Türkiye'de süren mücadeleler. Faşistlerin en çok oy aldığı yerlerde işçi sınıflarının faşistlerden kat be kat güçlü olması, zaman zaman kitle eylemleriyle aşırı sağcıların püskürtülmesi, Filistin için küresel intifadın dinamikleri, İsrail'in soykırımcılıkla suçlanması, milyonların hareketi, öğrencilerin okul işgalleri, Türkiye'de yoksulluk ve Gazze öfkesinin AKP-MHP koalisyonunun yenilmesine neden olması...

Aniden başlayan diyalog sürecinin de kanıtlandığı gibi çok dinamik bir süreçten geçiyoruz. Bir yandan aşırı sağ ve fa-

şist güçler devreye girerken aynı zamanda savaş, işgal ve kapitalizm karşıtı mücadeleler başını kaldırıyor.

Bir yandan göçmen düşmanı ırkçı odaklar gelişirken aynı zamanda ırkçılık karşıtı göçmen dayanışma ağları şekilleniyor.

Bir yandan hayvan katliamı yasası çıkarken bir yandan on binlerce insan meydan meydan, sokak sokak bu yasa-ya direniyor.

Bir yandan iktidar İsrail'le ikili anlaşmaları sürdürürken aynı zamanda 1100'den fazla Gazze ile dayanışma eylemi örgütlendi.

Böyle dönemler sadece hareketlerin örgütlenmesiyle değil büyük ve keskin tartışmalarla da tanımlanır.

Sosyalist Tartışma 2024, bu tartışmaların özgürce yapılabileceği bir platform sunuyor. Hem hareketi örgütleyeceğiz hem de hareketin tartışmalarını birlikte yapacağız. İşçi sınıfının birleşik mücadelesi için gerekli olan antikapitalist bir sol alternatif bu mücadeleler ve tartışmaların üzerinde yükseliyor.

Ankara: 16 Kasım Cumartesi

İstanbul: 22-3 Kasım Cuma Cumartesi

İzmir: 6-7 Aralık Cuma Cumartesi

3 şehir, 13 konu, dünyada ve Türkiye'de mücadelelerin içinden birçok konuşmacıyla Sosyalist Tartışma 2024 güçlü bir tartışma zemini sunuyor.

DÜNYAYI BİRLİKTE DEĞİŞTİRELİM

Sosyalist işçi gazetesini yayınlayan DSİP üyelerinin savunduğu temel fikirler:

AŞAĞIDAN SOSYALİZM

► Kapitalist toplumda tüm zenginliklerin yaratıcısı işçi sınıfıdır. Yeni bir toplum, işçi sınıfının üretim araçlarına kolektif olarak el koyup üretimi ve dağıtımını kontrol etmesiyle mümkündür.

REFORM DEĞİL DEVRİM

► İçinde yaşadığımız sistemin kurumları işçi sınıfı tarafından ele geçirilip kullanılamaz. Kapitalist devletin tüm kurumları işçi sınıfına karşı sermaye sahiplerini, egemen sınıfı korumak için oluşturulmuştur. İşçi sınıfına, işçi konseylerinin ve işçi milislerinin üzerinde yükselen tamamen farklı bir devlet gereklidir. Bu sistemi sadece işçi sınıfının yığınsal eylemi devirebilir.

KADINLARIN ÖZGÜRLÜĞÜ

► Sosyalistler kadınların tam bir sosyal, ekonomik ve politik eşitliğini savunur. Toplumsal cinsiyetçiliğe taviz veren, kadınların özgür olmadığı bir sosyalizm olmaz, kadınların bugünkü mücadelesi ve sosyalizm olmadan da kadınlar nihai özgürlüğü kazanamaz.

ENTERNASYONALİZM

► Sosyalistler, bir ülkenin işçilerinin diğer ülkelerin işçileri ile karşı karşıya gelmesine neden olan her şeye karşı çıkarlar. Tek bir ülkede sosyalist devrim ancak bu devrim bir dünya devrimiyle desteklendiği ölçüde sosyalizme doğru ilerleyebilir.

IRKÇILIĞA DUR DE!

► Sosyalistler ırkçılığa ve milliyetçiliğe karşıdır. Irkçılık taviz verilebilecek bir fikir değildir.

LGBTI+'LARIN ÖZGÜRLÜĞÜ

► LGBTI+'ların özgürlük mücadelesi tüm ezilenlerin özgürlük mücadelesinden bağımsız düşünülemez. Sosyalistler bu mücadelenin önünde yer alırlar.

SAVAŞA HAYIR!

► Bizler tüm savaşlara karşıyız. Aynı zamanda biliyoruz ki kendi egemen sınıfını savunan, aynı zamanda antikapitalist olmayan bir antiemperyalizm milliyetçiliği savunmak anlamına gelir ve milliyetçiler gerçekten savaş karşıtı olamazlar.

HALKLARIN EŞİT KOŞULLARDA KARDEŞLİĞİ

► Sosyalistler bütün ulusların kendi kaderlerini tayin hakkını savunurlar, bütün haklı ulusal kurtuluş hareketlerini desteklerler.

İKLİM KRİZİ KAPİTALİZMİN ÜRÜNÜDÜR

► Hem iklim değişimini durdurmak hem de nükleer, kömür, petrol, gaz gibi tehlikeli ve kirlili enerji kaynaklarının kullanılmasını engellemek, işçi sınıfının sosyalizm mücadelesinin temel bir ögesidir.

STALİNİZM SOL DEĞİLDİR

► SSCB, Çin, Doğu Avrupa ve Küba sosyalist değil, devlet kapitalistidir. İşçilerin ücretli emek sömürsüne maruz kaldığı, aşağıdan yukarıya doğru işleyen özyönetim organlarının ortadan kaldırıldığı ya da olmadığı, dolayısıyla işçi sınıfının siyasal iktidarı kolektif bir şekilde ellerinde toparlayamadığı rejimler sosyalist rejimler olamaz.

DEVİRİMCİ PARTİ

► Sosyalizmin gerçekleştirilmesi için, işçi sınıfının en militan, en mücadeleci kesimi devrimci sosyalist bir partide örgütlenmelidir. Böylesi bir parti işçi sınıfının yığınsal örgütleri ve hareketi içindeki çalışma ile inşa edilebilir.

► Sosyalistler pratik içinde diğer işçilere reformizmin işçi sınıfının çıkarlarına aykırı olduğunu kanıtlamalıdır.

► İşçi sınıfının kurtarıcılara ihtiyacı yoktur. Sosyalizm, işçi sınıfının kendi eylemi, kendi mücadelesinin ürünüdür.

Siz de bu fikirleri savunuyorsanız, Devrimci Sosyalist İşçi Partisi'ne üye olarak antikapitalist bir odağın inşasına katkı verebilirsiniz!

BÜTÇEDE SOYGUN VAR

Bütçeden emeğe, eğitime, sağlığa, sosyal yardımlara daha fazla pay ayrılması taleplerini savunmanın, soygun ve yoksulluk bütçesine karşı çıkmanın tam zamanı!

Orta Vadeli Ekonomik Program'ın açıklamasıyla 2025 yılı bütçe görüşmeleri başladı.

AKP'nin teklif ettiği bütçe emekçiler için kabul edilemez nitelikte.

Vergi yükü çalışanların üstüne yıkılarken ayrıcalıklı şirketlere vergi muafiyeti getiriliyor.

2025 bütçesi 14,4 trilyon büyüklüğünde. Bunun 11 trilyon 139 milyar lirası vergi gelirleriyle karşılanacak. Bu seneki vergi gelirinin yüzde 50 fazlası toplanacak.

Vergide adalet yok

■ Herkesin maaşından kesilenler dahil gelir vergisi 2 trilyon 130 milyar lira,

■ Şirketlerin yıllık kazançları üzerinden alınan kurumlar vergisi ise 1 trilyon 637 milyar lira.

Buna karşılık:

■ Özel Tüketim Vergisi 2 trilyon 121 milyar lira,

■ Katma Değer Vergisi 3 trilyon 599 milyar lira, yani şirketlerin verdiği verginin üç katı büyüklüğünde.

2025 bütçesi bu haliyle bir soygun bütçesidir. Her türden devlet harcaması, verginin çoğunluğunu veren emekçi sınıflara ödetilmek isteniyor.

Şirketlere muafiyet

■ 2,8 trilyon TL'lik vergiden; muafiyet, istisna, teşvik adı altında vazgeçilecek. Bunlar 'yap-işlet-devret'

modelindeki dev kamu yatırımlarından faydalanan şirketlerin vergileri olacaktır.

Vergiyi biz ödeyeceğiz, fakat bu paranın önemli bir bölümü borç faiz ödemelerine harcanacak.

Önümüzdeki sene, bu yıl ödenenden yüzde 55 daha fazla faiz, yani 1 trilyon 950 milyar lira ödenecek. Bu borç bizim borcumuz değil, ama faizini biz ödüyoruz.

Eğitim ve sağlık bütçesi yetersiz

Bütçede en fazla pay ayrılmasıyla övülen eğitim ile kıyaslama, faiz ödemelerinin büyüklüğü konusunda fikir verebilir.

AKP, 2025 yılında hem yüksek hem de örgün eğitim kurumlarına 2 trilyon 181 milyar lira ayrılacağını söylüyor. Bu bütçenin yüzde 14,3'üne denk geliyor. 19 milyondan fazla öğrencinin gittiği 56 binden fazla okula ve 131 devlet üniversitesine bu para harcanacak. Eğitim için ayrılan payın yüzde 80'i personel maaşlarına giderken, okullar yine ödeneksiz kalacak ve velilerden türlü yollarla para toplanacak. Yüksek harçlar ve yurt kiralari da öğrencilerin üstüne gelecek.

Benzer bir durum AKP'nin övündüğü sağlık sisteminde de meydana gelecek. Sosyal Güvenlik Kurumundan yapılacak sağlık harcamaları da eklenerek sağlık alanına ayrılan toplam kaynak, 2 trilyon 435 milyar lira. Bu

para hem devlet hastanelerini, sağlık merkezlerini ayakta tutmak için harcanacak hem de vergilerimiz özel hastanelerin SGK'ya kestikleri faturaları da karşılayacak. 85 milyon nüfus için sağlık harcamasının da düşük tutulduğu ortada.

Askeri harcamalara devam

Öte yandan güvenlik ve savunma bütçeleri yüksek tutulmaya devam ediliyor.

2025 bütçesinden savunma için 913,9 milyar lira harcanacak. İç güvenlik için 694,5 milyar lira ödenek öngörülüyor. Savunma Sanayii Destekleme Fonu için ayrılan kaynak da dahil edildiğinde toplamda savunma ve güvenlik sektörü için 2025 yılında 1 trilyon 608 milyar lira ödenek ayrılmış durumda.

Sosyal yardım ve destekler için 2025 yılı bütçesinde ayrılan kaynak ise 651 milyar lira. Bu para zor durumda olan 5 milyon kişi için harcanacak.

AKP'nin 2025 bütçesi soygun olduğu kadar yoksulluk bütçesidir. AKP'nin bütçesinin özünde ücretleri düşük tutma fikri var. Ücretlerdeki artışı enflasyon sebebi olarak kabul ediyorlar.

Bütçeden emeğe, eğitime, sağlığa, sosyal yardımlara daha fazla pay ayrılması taleplerini savunmanın, soygun ve yoksulluk bütçesine karşı çıkmanın tam zamanı!

ASGARİ ÜCRETE SEFALET SENARYOLARI

İnsanca ücret ortak talep

Erdoğan temmuzda asgari ücrete ara zam yapılmayıp ücretlerin yılbaşında iyileştirileceğini vaat etmişti.

Sermaye çevrelerinden yayılan senaryolara, Çalışma Bakanı Vedat Işıkhan'ın sözleri ile 2025 yılı bütçe tasarısındaki atıflara bakıldığında asgari ücretlileri rahat günler beklemiyor.

Bu yıl da tek seferlik olarak belirlenmek istenen asgari ücretteki artış, resmi enflasyon verilerine dayalı olarak hesaplanıyor.

2024'te yıllık enflasyon, iktidarın tahminine göre yüzde 41,5. 2025'te yıl sonu enflasyonundaki hedef yüzde 17,5. Aradaki enflasyon farkı, asgari ücrete zam oranını tayin edecek. Yüzde 40 oranına yakın bir enflasyon farkı olsa da patronlar asgari ücretin en alt seviyede tutulması için bastırıyor. Ortaya atılan senaryolar ise şunlar:

■ Asgari ücret yüzde 25 artırsa net asgari ücret 21.275 TL olabilir.

■ Yüzde 30 oranında bir zam olursa yeni asgari ücret 22.102 TL olacaktır.

■ Yüzde 40 oranında zam yapılırsa 23.802 TL seviyesine gelebilir.

Yapılacak artışın yüzde 40 seviyesinin altında gerçekleşmesi bekleniyor.

Birleşik Metal-İş sendikası araştırma merkezinin (BİSAM) Eylül 2024'te İstanbul'daki tüketici fiyatları üzerine yaptığı çalışmaya göre dört kişilik bir ailenin aylık gıda masrafı Eylül 2024'te 20.478 TL oldu. Önümüzdeki üç ayda fiyat artışlarıyla birlikte, yeni yılda geçerli olacak asgari ücretin açlık sınırını karşılayamaz hale gelmesi neredeyse kaçınılmaz.

Aralık ayında başlayacak asgari ücret pazarlıkları sırasında sendikaların büyük ve etkili eylemler yapmasından başka yol yok.